HUOMAUTUS KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Koskien perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmaa 2027–2035 – Myllykosken, Viialan ja Inkeroisten alueella

Päätöksenteon tulee perustua todelliseen tulevaan tilanteeseen
Kouvolan kaupunginvaltuusto on tekemässä pitkävaikutteista päätöstä perusopetuksen palveluverkosta vuosille 2027–2035.

Kaupungin omien periaatteiden mukaan palveluverkon arvioinnissa huomioidaan muun muassa alueelliset tarpeet, lapsimäärät, toimipaikkojen etäisyydet sekä turvallinen ja lapsen kasvua tukeva oppimisympäristö. Kaupunki myös korostaa lasten, nuorten ja perheiden osallistamista päätöksenteossa.

Tämän vuoksi kaupunginhallituksen on mielestäni syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, vastaavatko valmistelussa käytetyt laskelmat ja vaikutusten arvioinnit todellista tulevaa tilannetta. Lähemmällä tarkastelulla Myllykosken yhtenäiskoulun Myllykosken toimipisteen lakkauttamisen vaikutusten arvioinnissa on selkeitä virheitä ja epätarkkuuksia, joiden perusteella ei tulisi tehdä hallinnollisia päätöksiä.

Haluan kiinnittää kaupunginhallituksen huomion seuraaviin seikkoihin koskien Myllykosken yläkoulun lakkauttamista ja yläkoulun siirtämistä Viialan koulurakennukseen.

1. Myllykosken toimipisteen ja Viialan koulurakennusten kustannuslaskelmat

Vaikutusten arvioinnissa esiintyvät Myllykosken toimipisteen noin 7,1 miljoonan euron ja Viialan koulurakennuksen 6,2 miljoonan euron kustannusarviot herättävät kysymyksen vaihtoehtojen vertailukelpoisuudesta. Google Mapsin perusteella Myllykosken nykyisen yläkoulun rakennuksen kooksi muodostuu noin 3 500 m² ja Viialan koulun noin 2 000 m².

Jos suuruusluokka pitää paikansa, kustannusten ero pinta-alaa kohden on huomattava. Silloin on välttämätöntä tietää:

- mitä 7,1 miljoonan euron kustannukseen sisältyy
- mitä 6,2 miljoonan euron kustannukseen sisältyy
- ovatko rakennusten kaikki tarvittavat korjaukset mukana
- onko talotekniikka huomioitu samalla tavalla
- ovatko sisäilmakorjaukset mukana
- ovatko liikunta- ja erityistilat mukana
- onko kustannuksissa sama hintataso
- ja tarkastellaanko molemmissa vaihtoehdoissa samaa ajanjaksoa

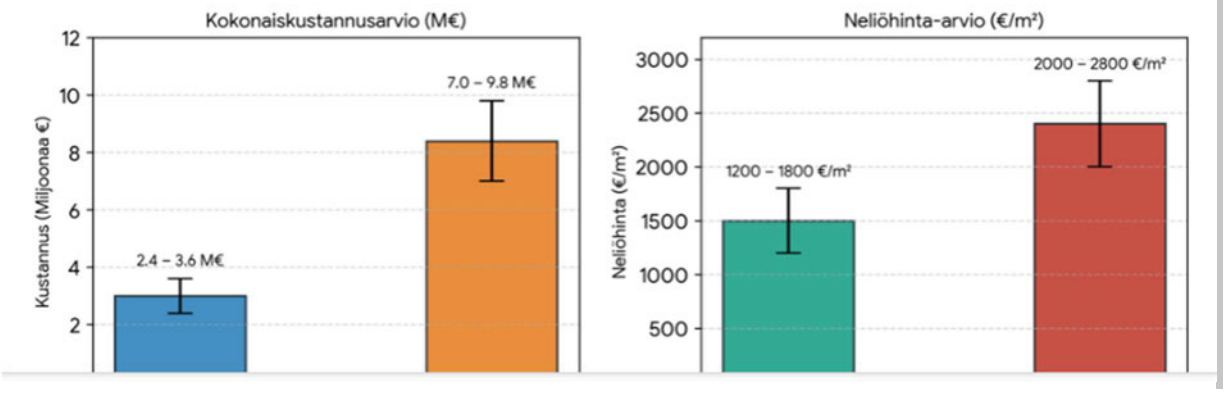
Jos näin ei ole, kustannuksia ei voida käyttää suoraan toistensa vaihtoehtoina. Tässä ei ole kysymys siitä, että valmistelijoiden tarkoitus olisi ollut vääristää lukuja. Kysymys on siitä, ovatko päätöksenteon pohjana olevat laskelmat riittävän yhdenmukaisia, jotta valtuusto voi niiden perusteella tehdä objektiivisen vaihtoehtojen vertailun.
Nykyinen Myllykosken toimipiste on vanha, sisäilmaongelmainen ja talotekniikaltaan vanhentunut rakennus, jonka keskimääräiset peruskorjauskustannukset ovat noin 3500 €/neliö.

Viialan koulurakennus on huomattavasti uudempi, pienempi ja viimeisimmässä kuntokartoituksessa parempikuntoisempi rakennus kuin Myllykosken toimipiste. Viialan koulurakennuksen peruskorjauskustannusten tulisi olla noin 1500-2000 €/neliö eli yhteensä noin 3,5 miljoonaa.

Viialan koulun ja Myllykosken yläasteen peruskorjausvertailu

Peruskorjauskustannusten yhteenveto (alv 0%)

Koulu	Pinta-ala	Kunto & lähtökohdat	Neliöhinta (€/m²)	Kustannusarvio (M€)
Viialan koulu	2 000 m²	Kohtuukuntoinen, tavanomainen peruskorjaus	1 200 – 1 800 €/m²	2,4 – 3,6 M€
Myllykosken yläaste	3 500 m²	Huonokuntoinen, sisäilmaongelmia	2 000 – 2 800 €/m²	7,0 – 9,8 M€

Kuva 1. Kaavio Viialan koulurakennuksen ja Myllykosken toimipisteen peruskorjauskustannusvertailu

2. Viialan koulurakennuksen muutostöiden ja peruskorjauksen tarve

Vaikutusten arvioinnissa Viialan koulurakennuksen muutostöiden ja peruskorjauksen tarve ilmoitetaan olevan 6,2 miljoonaa euroa. Tälle luvulle tarvitaan selkeät perustelut ja avoimet laskelmat. Kuten edellä jo tuli ilmi, on epäselvää, onko tässä luvussa huomioitu todellinen korjaustarve.
Onko kirjaston, nuorisotilojen ja muiden samaan rakennukseen suunniteltujen palvelujen vaatimat kustannukset tässä 6,2 miljoonassa, ja jos on niin miten ne jakautuvat? Täytyisi voida erottaa todellinen uusi nettokustannus ja kaupungin sisäisen kustannuspaikan tai tilan vaihtuminen.

3. Todelliset oppilasennusteet

Koko palveluverkon taloudellinen ja toiminnallinen vertailu perustuu oppilasennusteisiin. Myllykosken alueen oppilasennusteessa on virheellistä tietoa. Keltakankaan postinumeroalueen lapset on laskettu Inkeroisten alueen oppilasmäärään (DIA 17/52), vaikka Keltakankaan lapset käyvät koulua Myllykoskella ja heidän yläkoulunsa on Myllykosken toimipiste. Tällä virheellä on huomattava vaikutus Myllykosken ja Inkeroisten yläkoulujen vertailuun. Ja Myllykosken toimipisteen tulevaisuuteen.
Keltakankaan oppilaiden määrä ja ennuste on tarkistettava ja tarkennettava mihin kouluun heidät on laskelmissa sijoitettu.
Jos lähtötiedossa on virhe, kyse ei ole mielipide-erosta. Oppilasennuste on laskelman lähtötieto, joka vaikuttaa suoraan tilatarpeeseen, ryhmäkokoon, henkilöstöön ja kuljetuksiin.

4. Todelliset kuljetuskustannukset

Myllykosken toimipisteen oppilaiden siirtymisesessä Inkeroisiin kuljetuskustannuksiksi on merkitty 400 000 €/vuosi. Käytännössä kaikki Myllykosken, Ummeljoen ja Keltakankaan lapset tulisi kuljettaa Inkeroisiin.
Tämä laskelma tulisi avata ja siitä tulisi käydä ilmi:

- kuljetettavien oppilaiden määrä
- reitit
- kilometrit
- kuljetuspäivät
- kalusto
- yksikköhinnat
- nykyinen kustannustaso
- sekä kustannusten arvioitu kehitys vuoteen 2031–2035

Erityisesti pitkän aikavälin palveluverkkopäätöksessä kuljetuskustannuksia ei pidä tarkastella vain yhden vuoden lukuna. Jos oppilasmäärä, reitit tai kuljetusten hintataso muuttuvat, myös kustannus muuttuu. Kuljetukset ovat nykymaailmassa hyvin riskialtis ja todennäköisesti vain nouseva kustannus polttoaineiden hinnan noustessa.

5. Inkeroisten yhtenäiskoulun kapasiteetti

Inkeroisten yhtenäiskoulu sisältäen päiväkodin on mitoitettu kuudellesadalle lapselle. Mikäli Myllykosken yläkoulun oppilaat siirtyvät Inkeroisiin, rakennuksessa olisi noin 500 oppilasta ja päiväkoti ja esiopetus lisäksi. Onko kapasiteetti riittävä?
Nyt jo Myllykosken yhtenäiskoulun Saviniemen toimipisteessä on ongelmia, koska opetus- ja liikuntatiloja on liian vähän. Tarkoituksena ei pidä olla ainoastaan saada kaikki oppilaat fyysisesti rakennuksen sisälle. Tarkoituksena on järjestää heille opetussuunnitelman mukainen opetus asianmukaisessa ja turvallisessa oppimisympäristössä. Siksi nykyinen tilanne tulee ottaa opiksi tulevissa laskelmissa. Jos nykyisen tilanteen perusteella tilojen laskennallinen kapasiteetti ja käytännön kapasiteetti eivät vastaa toisiaan, samaa virhettä ei saa toistaa tulevia oppilassiirtoja suunniteltaessa.
Tässä asiassa on tärkeää oppia jo tehdyistä ratkaisuista. Jos Viialan alakoulun oppilaiden sijoittamisessa Saviniemen toimipisteeseen on katsottu tilojen olevan riittävät, mutta käytännön koulutyössä on kuitenkin syntynyt tilanteita, joissa kaikkia opetustilanteita ei pystytä järjestämään suunnitellulla tavalla ilman poikkeavia tilaratkaisuja, tätä tietoa ei pidä sivuuttaa. Sen pitäisi päinvastoin johtaa siihen, että tulevissa palveluverkkolaskelmissa tilakapasiteetti arvioidaan entistä tarkemmin.
Tämä koskee erityisesti mahdollisia tulevia oppilassiirtoja: Myllykoski → Inkeroinen, alakoulu → yläkoulu sekä muiden alueiden oppilassiirrot. Vastaanottavan koulun kapasiteetti on laskettava todellisen opetuksen näkökulmasta eikä ainoastaan rakennuksen laskennallisen maksimikapasiteetin perusteella.

6. Myllykosken yläkoulun asema on muuttunut valmistelun aikana

Myllykosken toimipisteen merkitystä tulee arvioida koko alueen palvelukokonaisuuten kannalta.
Kasvatus- ja opetuslautakunta muutti syyskuussa 2026 palveluverkkosuunnitelmaa siten, että Myllykosken yläkoulun vuoden 2031 lakkauttamista koskeva kirjaus poistettiin. Lähtökohdaksi jäi, että yläkouluopetus säilyy Myllykoskella myös vuoden 2031 jälkeen. Samalla päätettiin selvittää tulevia vaihtoehtoja ja niiden tilallisia, taloudellisia ja toiminnallisia edellytyksiä sekä seurata oppilasmäärän kehitystä.
Tämä on merkittävä muutos. Kaupunginhallituksen päätöksessä onkin syytä varmistaa, että Myllykosken yläkoulua koskevat uudet linjaukset näkyvät johdonmukaisesti myös muissa laskelmissa.

7. Yläkouluoppilaiden kuuleminen ei yksin arvioi tulevan palveluverkon vaikutuksia

Yläkouluun liittyvässä kuulemisessa on kuultu nykyisiä yläkouluoppilaita. Heidän näkemyksensä nykyisestä koulusta ovat arvokkaita, mutta kyseessä oleva palveluverkkopäätös koskee vuosia 2027–2035.
Tällöin merkittävä osa niistä oppilaista, joiden yläkouluun liittyviin koulumatkoihin, koulun sijaintiin ja oppimisympäristöön päätös tulevaisuudessa vaikuttaa, on tällä hetkellä alakouluikäisiä. Nykyisen yläkouluikäisen mielipide kertoo ennen kaikkea hänen nykyisestä tilanteestaan. Nykyisen alakouluikäisen ja hänen huoltajansa näkemykset kertovat puolestaan siitä, miten tuleva palveluverkkoratkaisu vaikuttaa siihen koulupolkuun, jonka hän tulee lähivuosina käymään. Näitä asioita ei pidä sekoittaa keskenään.
Siksi olisi perusteltua täydentää vaikutusten arviointia kohdistamalla kuuleminen myös niihin alakouluikäisiin oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa, joiden koulupolkuun vuosien 2027–2035 ratkaisut tulevat vaikuttamaan. Tämä on erityisen tärkeää, jos vaihtoehtona on oppilaiden siirtyminen myöhemmin Myllykoskelta, Ummeljoelta tai Keltakankaalta Inkeroisten yläkouluun.
Tulevan palveluverkon vaikutuksia pitää arvioida niiden lasten näkökulmasta, jotka tulevat palvelua käyttämään, ei ainoastaan niiden, jotka käyttävät sitä tällä hetkellä.

ESITYS KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Edellä esitetyillä perusteilla esitän, että kaupunginhallitus edellyttää ennen lopullisten palveluverkkoratkaisujen toimeenpanoa, että:

1. Myllykosken yhtenäiskoulun Myllykosken toimipisteen ja Viialan koulurakennuksen peruskorjauslaskelmat lasketaan samoilla kustannusperiaatteilla ja tulokset esitetään avoimesti

2. Viialan koulurakennuksen muutos- ja peruskorjauskustannuslaskelmat avataan ja esitetään avoimesti ja kirjaston ym palveluiden osuus eritellen

3. Keltakankaan oppilaiden sijoittuminen oppilasennusteessa tarkistetaan ja mahdolliset virheet korjataan.

4. Kuljetuskustannusten laskentaperusteet ja niiden kehitys vuoteen 2035 avataan

5. Vastaanottavien koulujen tilakapasiteetti arvioidaan oppilasmäärän lisäksi opetusryhmien, erityisopetuksen, liikunnan, ruokailun, pienryhmätilojen ja muiden samanaikaisten tilojen perusteella

6. Tulevan palveluverkon vaikutuksia arvioidaan nykyisten alakouluikäisten, tulevien yläkouluikäisten, ja heidän huoltajiensa näkökulmasta

Lopuksi

Kouvolan palveluverkkopäätöksessä ei ole kysymys ainoastaan siitä, mihin rakennukseen oppilaat voidaan sijoittaa. Kysymys on siitä, millainen kouluverkko Myllykoskella on vuonna 2030 ja 2035 ja pystytäänkö siinä järjestämään opetusta turvallisesti, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.
Valtuuston tulee voida tehdä päätös tiedolla, joka kuvaa mahdollisimman tarkasti todellista tulevaa tilannetta. Siksi epäselvät oppilasennusteet, puutteelliset tilakapasiteettilaskelmat tai keskenään

vertailukelvottomat investointilaskelmat tulee korjata ja avata ennen kuin niiden perusteella tehdään pitkävaikutteisia ratkaisuja.

Ystävällisin terveisin

[redacted]

[redacted]